

برگزاری دومین جلسه شورای راهبردی پژوهش و فناوری محیط زیست فارس

دومین جلسه سال جاری و اولین جلسه حضوری شورای راهبردی پژوهش و فناوری، پس از پاندمی کرونا، با حضور اعضای این شورا، متشکل از اساتید برجسته دانشگاه‌های استان با استفاده از ظرفیت تمامی رشته‌های مرتبط با حوزه محیط زیست در سالن جلسات اداره کل حفاظت محیط زیست فارس برگزار شد.

به گزارش خبرنگاران گروه جامعه گزارش خبر، دستور کار جلسه، آشنایی چهره به چهره مدیرکل حفاظت محیط زیست فارس با اعضای این شورا و تقدیر از زحمات گل آفرین زارع در طی مدت تصدی ریاست اداره پژوهش و فناوری و همچنین معرفی لیلا تاجگردون بود. عطا پور شیرزاد در ابتدای جلسه ضمن ابراز خرسندی از حضور اساتید متخصص و مجرب در حوزه محیط زیست در جلسه اظهار داشت: نیاز به برنامه‌های راهبردی به منظور تعیین خط مشی‌های علمی و عملی برای مقابله با این چالش‌های پیش روی محیط زیست است که از دل چنین جلساتی بیرون می‌آید.

پور شیرزاد با اشاره به مطالعات انجام شده و خروجی پژوهش‌ها خواستار بررسی راهکارهای ممکن به منظور پیاده‌سازی میدانی دستاوردهای علمی و نظرات اساتید شده و افزود: برنامه ریزهای آینده برای محیط زیست باید پژوهش محور و دانش محور باشد و دیگر وقت آن گذشته است که با آزمون خطا محیط زیست را مدیریت کنیم.

وی افزود: تاکنون طرح‌ها و پژوهش‌های بسیاری انجام شده است که در قفسه کتابخانه‌ها خاک می‌خورد و زمان آن رسیده است که در میدان از این دانش استفاده کنیم.

پروفیسور عزت الله رئیسی، پدر علم آب شناسی و استاد دانشگاه شیراز در این جلسه با بیان ضرورت طرح پروپوزال‌ها در شورای پژوهش و فناوری گفت: بهتر است برای اجرای اصولی‌تر پژوهش‌ها از ابتدا پروپوزال‌ها در شورا مطرح شده و علاوه بر آن مجری طرح نیز در جلسه تعیین شود.

رئیس افزود: امروزه تغییر اقلیم توجیهی شده برای پوشش خطاهای مدیریتی در ۳۰، ۴۰ سال گذشته، که این امر خلاف واقع است و باید بر اساس داده‌ها اظهار نظر شود.

وی بیان داشت: محیط زیست بیشترین ضربه را به طور غیر مستقیم از حرفه‌های شفاهی غیر علمی و بدون اطلاع از داده‌های صحیح خورده است. به ویژه در حوزه رسانه بسیار مهم است که خبرنگاران به اعداد و ارقام صحیح دسترسی و اشراف داشته باشند در حال حاضر به جایی رسیده ایم که با هرگونه توسعه ای بدون توجه به داده‌ها مخالفت می‌شود.

پروفیسور ریسی، خاطر نشان کرد: نهادهای مردمی در کشورهای توسعه یافته ده‌ها پژوهشگر را به خدمت می‌گیرند تا زمانی که قرار است در خصوص موضوعی اظهار نظر و یا با موضوعی مخالفت کنند با پشتوانه قوی علمی پیش می‌روند.

بهنام کشاورزی، نیز ضمن تاکید بر کاربردی بودن پروژه‌ها بر لزوم قید کردن جزئیات در قراردادها تاکید کرده و گفت: خوشبختانه اداره کل حفاظت محیط زیست فارس در سال‌های اخیر این نقیصه را اصلاح کرده است و قراردادهای پیوست‌های ضروری را دارد. وی همچنین به ضرورت هم‌راستا بودن طرح‌های تحقیقاتی بر اساس نیازهای استان تاکید کرد و پیشنهاد داد رزومه اساتید مجری طرح در شوراها بررسی شود.

میرزاییان جلالی، حل دغدغه‌ها و دریافت نتایج ملموس از پروژه‌ها و اقدامات علمی را در گرو مشورت با اساتید مجرب در حوزه‌های مختلف و مرتبط دانسته و اظهار داشت: اگر یک سازمان دارای رویکرد مشخص و ریل‌گذاری راهبردی نباشد به نتایج ملموسی دست نمی‌یابد.

وی اذعان داشت: از دهه ۸۰ میلادی کشورهای صنعتی، نحوه ریل‌گذاری مسیر توسعه پایدار را مشخص کرده‌اند در حالی که کشور ما هنوز با نحوه مدیریتی نئوکلاسیک اداره می‌شود. یعنی بر اساس عرضه و تقاضا و برای پیشبرد اهداف اقتصادی تنها به تولید بالاتر فکر می‌کنیم و صرفاً به افزایش سرمایه بدون پیوست سایر فاکتورهای توسعه پایدار می‌پردازیم.

وی با انتقاد از رفتار برخی از دانشگاهیان افزود: در چنین دانشگاه‌هایی با انواع و اقسام تبلیغات و کارهای پوپولیستی، فقط می‌خواهند در تمام عرصه‌ها حضور یابند و متأسفانه در بسیاری از تحقیقات علمی هنوز به شدت کپی برداری طرح‌ها وجود دارد و کمتر به اقدامات تجربی و کارهای میدانی پرداخته می‌شود.

جلالی اظهار داشت: اگر محیط زیست به دنبال تدوین برنامه است از ابتدا باید طرح جامع محیط زیستی در استان فارس و سایر استانها تهیه شود، به نحوی که تمام مسوولان سطوح بالای استانی در کلیه تصمیم‌گیری‌ها حضور داشته باشند.

این استاد دانشگاه با اشاره به اینکه اقتصاد بیمار به محیط زیست شهری آسیب می‌زند گفت: شهروندانی که فضای سالم شهری ندارند، با رجوع به طبیعت، محیط زیست طبیعی را هم تخریب می‌کنند.

بر اساس گفته این عضو شورای راهبردی پژوهش و فناوری، جامعه جهانی معتقد است در سال ۲۰۵۰ میلادی ۸۰ درصد از جمعیت جهان در درون شهرها زندگی می‌کنند بنابراین گرچه اهمیت تنوع زیستی و زیستگاه‌های طبیعی و وجود حیات وحش بر هیچ کس پوشیده نیست اما نباید به اهمیت آثار غیرمستقیم آسیب‌های شهری بر محیط زیست بی‌توجه بود و از آن غفلت کرد.

میرزاییان جلالی گفت: در کشورهای اروپایی تغییر اقلیم وجود داشته است اما با وجود کاهش بارندگی از ۲۰ سال پیش مدیریت توسعه پایدار را سرلوحه خود قرار داده‌اند و مصرف آب را تا حد امکان بهینه کرده‌اند و به طور مثال از روشهای جدید بخار آب و روش‌های صنعتی دیگر برای محصولات کشاورزی استفاده می‌کنند در حالی که در کشور ما هنوز هم شبیه به قرن ۱۸ صنعت کشاورزی انجام می‌شود. تا زمانی که الگوهای مصرف را تغییر ندهیم و فضاهای طبیعی درون شهرها را گسترش ندهیم و صنایع آبر و انرژی بر را به جنوب کشور انتقال ندهیم به توسعه پایدار دست نمی‌یابیم.

وی تاکید کرد: توسعه پایدار بر سه اصل مهم استوار است که می‌توان به تشویق و ترویج اقتصاد سبز، ارتقای کیفی محیط زیست درون شهری و برون شهری و نیز آموزش‌های نوین و پایدار از کودکان و دبستان‌ها اشاره کرد.

این پژوهشگر با اشاره به هزینه‌های سنگین ساخت اتوبان‌ها گفت: این هزینه‌ها باید صرف حمل و نقل ریلی شود اکنون در تمام جهان مدیران به سمت

سیستم های ریلی رفته است.

آریا وزیرزاده گفت: مشکلات کشورهای دیگر در مواجهه با تالاب ها با کشور ما متفاوت است، گرچه در کشورهای اروپایی و قاره آمریکا تا حدودی تغییر اقلیم موثر است اما بیشتر مشکلات آنان در حوزه آلودگی ها است اما در کشور ما بخش عمده ای از مشکل تالاب ها تخصیص نیافتن حق آبه است. وی ضمن تاکید بر لزوم تغییر رویکردهای حفاظتی گفت: در جهان دیگر حفاظت صرف و حفاظت برای حفاظت کاربردی ندارد و حفاظت بدون بهره برداری و منتفع شدن مردم، کاملاً بی معنی است.

رسول خسروی با تاکید بر در اختیار گذاشتن اطلاعات و داده های دقیق محیط زیستی برای خبرنگاران ابراز کرد: بایستی با آگاهی رسانی صحیح از مشکلات بیشتری که گاه گریبان گیر اهالی محیط زیست و اساتید دانشگاه می شود جلوگیری کرد. این عضو هیئت علمی، همچنین به قابل اجرا بودن پژوهش ها تاکید کرده و خواستار اختصاص فرصت بیشتری به تهیه اولویت های پژوهشی و بررسی بیشتر آن ها شد.

محمد مهدی جباری با پیشنهاد فعال کردن اتاق فکراظهار داشت: اتاق فکر کمک می کند، بدون هیچ هزینه ای از نظرات تخصصی اساتید فن استفاده شود و گاهی ارزش آن می تواند از بسیاری از پروژه های پژوهشی بیشتر باشد.

حسن هاشمی به برگزاری جلسات منظم شورای پژوهشی به عنوان بازوی توانمند محیط زیست اشاره کرده و افزود: این شورا موجب شده است که پژوهش ها پیوست دانشگاهی و علمی داشته باشند و آنها را قابل دفاع کنند.

وی همچنین به چالش بزرگ بودجه در محیط زیست اشاره کرده و افزود: اعتبارات طرح های پژوهشی در محیط زیست بسیار ناچیز است. هاشمی اظهار داشت: قبل از راه اندازی کارخانجات باید همه جوانب توسعه در نظر گرفته شود. در ابتدای تاسیس یک مجموعه یا واحد صنعتی همه مسوولان به ایجاد اشتغال و تولید فکر می کنند و بدون در نظر گرفتن سایر ملزومات کارخانه ها ایجاد می شوند اما پس از این که کارخانه یا واحد صنعتی راه اندازی شد آن موقع است که به آلودگی ها و سایر مسائل زیست محیطی آن برخورد کرده و شاکی می شوند.

سماعی نیز با بیان اینکه بایستی بین اکولوژی و اقتصاد توازن ایجاد شود ابراز عقیده کرد: محوریت انسان در محیط زیست مهم است و تنوع زیستی بدون حضور انسان بی معنی است، در حالی که اطلاعات بسیاری از همکاران محیط زیست از مسائل انسانی بسیار محدود است.

دکتر توفیقی معاون پردیس شرکت های دانش بنیان، ضمن اعلام آمادگی شرکت های دانش بنیان و امکان استفاده از فناوری های نوین برای حفاظت از محیط زیست گفت: پردیس شرکت های دانش بنیان برای برگزاری رویدادهای استارتاپ چالش محور با استفاده از صاحب نظران آماده است تا بتواند برای رفع بسیاری از معضلات محیط زیستی موثر باشد.

وی افزود: محیط زیست باید از فاز جریمه و نظارت صرف بیرون آمده و با حمایت شرکت های دانش بنیان از ابزار و خلاقیت های این شرکت ها استفاده کرده و یا آنان را به صنایع آلاینده معرفی کند. لیلیا تاجگردون که در این جلسه مسئولیت پژوهش و فناوری اداره کل را به عهده گرفت، با بیان سوابق مدیریتی و اجرایی خود به بیان برخی از دغدغه های محیط زیست چون کشتارگاه ها، پسماندهای عفونی بیمارستانی و پزشکی پرداخته و برای پذیرش طرح ها و تجربیات اساتید حاضر در شورای پژوهشی اعلام آمادگی کرد و برای انجام اقدامات بهتر در آینده نیز اظهار امیدواری کرد.